

I. መግቢያ

የኢትዮጵያ ብሔሮች ብሔረሠቦችና ሕዝቦች ከአንድ ምዕተአመት በላይ የነበሩ ገዢ መደቦች ይከተሉት የነበረው ስር የሠደደ ጭቆና፣ ብዝሃ፣ ግድያና ሰደት ምክንያት ታሪካቸው ቋንቋቸውና ባህላቸውን እንዳይከተሉና እናዳያላድጉ የአፈና ፓሊሲያቸውን በመጫን አገሪቱን ወደ ባሰ ድህነትና ህዝቦቿም ወደ መበታተን ማምራቱ የታወቃል ።

የኢትዮጵያ ህዝብ ብሔራዊ ጭቆና በተጨማሪም የዜግነት መብታቸውን በመነፈግ በሰላም ስርቶ የመኖር የኢኮኖሚያዊ መብታቸውን በማጣታቸው በነበረው አስከፊ ስረዓት ለሞት ለስደት ለረሀብና ለዕርዓት ተዳርገዋል።

ሆኖም ይህን አስከፊ የግፍ ስርዓት ህዝቦች አሜን ብሎ የተቀበለበት ሁኔታ አልነበረም በአራቱም የኢትዮጵያ ማዕዘኖች የህዝብ ተቃውሞና አመጽ እየተሰበሰቡ በመሄድ የኢትዮጵያ ህዝቦች አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ኢህአዴግ) ከጭቆን ብሔር ብሔረሰቦችና ህዝቦች ጋር ባደረገው መራር ትግል ከስልጣን ተወግዶ በምትኩም ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች መብታቸውን ህገመንግስታዊ ዋስትና አግኝተው ራሱን በራሱ በማስተዳደር በአገሩ ጉዳይ ተሳታፊና ተጠቀሚ የሚሆኑበት ስርዓት ተፈጥሯል።

በኢትዮጵያ ከሚኖሩ ብሔረሰቦችና ህዝቦች አንዱ የሐረሪ ህዝብም የራሱ የሆነ ገናና ታሪክ የነበረውና ራሱን በራሱ ያስተዳድር የነበረ ህዝብ ሲሆን በምስራቅ ኢትዮጵያ ክፍል ዋና ከተማውን ሐረር በማድረግ ጥንታዊ ስልጣኔዋ የምትታወቀው ሐረር ህዝቧ ራሱን በራሱ ሲያስተዳድር የኖረ ህዝብ ሲሆን ቋንቋውን ታሪኩን ጠብቆ የቆየና 72 አሚሮች የነበሩትና የራሱ የሆነ የመገበያያ ገንዘብ የነበረው በምስራቅ አፋሪካ ለረጅም ወቅት የንግድ፣ የእስልምና ሀይማኖትና የመስተዳድር ማዕከል ነበረች ።

ግብርና የህዝቡ ዋነኛ የኢኮኖሚ መሰረት ሲሆን ከዚህም ጎን ለጎን በንግድና በተወሰነ መልኩም በጎጆ ኢንዱስትሪዎች ይተዳደር እንደነበረ የታሪክ መረጃዎች ያስረዳሉ ።

ሐረር ለረጅም ጊዜ ራሱን በራሱ ሲያስተዳድር የራሱ የሆነ አስተዳደራዊ መዋቅር ፍ/ቤት ስራዊት የነበረው ሲሆን ከአካባቢው ህዝቦች ጋር በባህላዊ ፊደራሊዝም (Traditional Federalism) በማቋቋም ብሔርብ ሔረሰቦች ጋር በመተባበርና በመከባበር ለረጅም ዘመናት አብሮ ይኖር የነበረ ህዝብ ነው ። የሐረሪ ህዝብ እ.አ.አ 887 በጨልቆ ጦርነት የራሱን በራሱ የማስተዳደር መብት በወራሪው የሚኒሲክ ጦርነት ተጠናቆ ለጭቆና ቀንበር ተዳርጓል ።

በጦርነቱም ከ 700 በላይ ሙሽሮችን ጨምሮ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ የሐረሪ አርበኞች ተሰውቷል። በዚህ ጦርነት ወራሪው የአዲሲያ ጦርም ሐረርን በሀይል ተቆጣጥራት የህዝብ ንብረት ተዘረፈ ህዝቡም ለሞት ለስደትና ለእስራት በመደረጉ የህዝቡ ብሔራዊ መብት በመረገጥ አስከፊ ጭቆና ውስጥ ጥለውታል።

የሐረሪ ህዝብ ሉአላዊነታቸው ከተነጠቀበት ከ1987 ጀምሮ እስከ ነፍጠኛው የደርግ ስርአት ህዝብ በአገሩ እንደ ሁለተኛ ዜጋ በመቆጠሩ ጭቆናውን ለመቀልበስና መብቸውን ለማስከበር የተለየ ትግሎች አካሂዷል። የአሚር አብዱላሂ ጦር በጨለንቆ ጦርነት ሽንፈት ከደረሰበት በኋላ ከወራሪው አዲሲያ ጦር ጋር በመደራደር በሐረሪዎች የውስጥ ጉዳይ ጣልቃ እንደገባ በሐረሪዎች ሃይማኖት ጣልቃ እንደ ማይገባና ተፅእኖ እንደማያደርግ እና የውጭ ወራሪ ሀይል ከመጣ መረጃ መስጠትና በየአመቱ 40 ሺ ማርትሬዛ ግብር በመክፈል ተስማሞተው ወራሪው ጦር ውሉን በመጣሱ በርካታ ሀረሪዎች ለሞትና ወደ ጎረቤት ሀገሮች ለመሰደድ ተገደው ለከፋ ስቃይና ጭቆና ተዳረጉ አስከፊው የነፍጠኛ ስርአት ጭቆና የሐረሪ ሕዝብ ከፍተኛ የፓለቲካ የማህበራዊ እና የኢኮኖሚ መብት ጭቆና ቀንበር ውስጥ በመደረጉ የተለያዩ የመብት ትግሎችን በህ ቡዕና በይፋ መታገል ጀመሩ በዚህ የህዝብ ንቅናቄና ትግል ከፍተኛ የሀይወትና የንብረት መስዋዕትነት በመክፈል ተቋውሟቸውን ሲገልጹ በመጨረሻም ኢህአዴግ ብሔር ብሔረሰቦች ጋር በመሆን ባደረገው የትጥቅ ትግል የደርግ መንግስት ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተገርስሷል ።

በምትኩም የኢትዮጵያ ብሔር ብሔረሰቦች ራስን በራስ የማስተዳደር መብት በማስከበር የዜጎች ህገመንግስታዊ መብት ተረጋግጦ ሁሉም ብሔር ብሔረሰቦች ራሳቸውን በራሳቸው የማስተዳደር መብት በመጠቀም ወደ አዲስ ዲሞክራሲያዊ ኢትዮጵያ ግንባታ ጉዞ ጀምሯል ።

የኢፌድሪ ህገመንግስት በተደነገገው መሰረት የሐረሪ ህዝብ ክልል አንድ ክልል በመሆኑ የሀረሪ ህዝብ ብሔራዊ መብቱን ለማስከበር የራሱ ም/ቤት ተቋቁሞ የክልል ም/ቤት አስፈጻሚ አካል ህግ ተርጓሚ አካል በማቋቋም በስፋት አስራስድስት አመታት የክልሉን ህዝብ የሐረሪ ብሔራዊ ሊግና የኦሮሞ ህዝብ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት በጋራ ክልሉን በመምራት ላይ ይገኛሉ።

ባለፉት ሶስት የዮርጫ ዘመናት ሐብሊ የሐረሪን ሕዝብ በመወከል ክልሉን የመምራትና የማስተዳደር ሀላፊነት የወሰደ ቢሆንም እንደ ገዢ እና መሪ ፓርቲ መለውን የሀረሪ ህዝብ በማስተባበርና በማነቃነቅ የህዝቡን የፓለቲካ የኢኮኖሚና የማህበራዊ መብቶች በማስከበር ክልሉን ለማልማትና የተሻለ ውጤት ለማስመዘገብ አልተቻለም። ስዚህም ዋነኛው ምክንያት ድርጅቱ የጠራ አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊና ልማታዊ አስተሳሰብና ተግባር የታነፀ አደረጃጀትና አሰራር ባለመኖሩና ምልአተ ህዝቡን ያላሳተፈና ተጠቃሚ ያላደረገ በመሆኑ ድርጅቱን ከወደቀበት የጥገኝነት አረኝቋ ለማውጣት የተደረጉ ጥረቶች ሊሳኩ ባለመቻላቸው ህዝቡን የመብት ጥያቄ

በአግባቡ አደራጅቶ በልማታዊና ኦብዮታዊና ዲሞክራሲያዊ መንገድ አደራጅቶና አስተባብሮ አንድ ጠንካራ ፖለቲካ ፓርቲ በመመስረት በክልሉና ከክልሉ ውጪ እንዲሁም በውጭ የሚኖሩ ሐረሪዎችን በማስተባበር ብሔራዊ መብታቸው በማስከበር ነዋሪዎችን ዲሞክራሲያዊ መብታቸውን በማክበር በልማት ተሳትፎ እንዲሆኑ ከ ኦሮሞ ህዝብ ጋር ያለው ልዩታሪካዊ አጋርነት ተጠናክሮ እንዲቀጥል በማድረግ በክልሉ የላቀ የልማትና የመልካም አስተዳደር እመርታ ማስመዘገብ የህዝቡ አንገብጋቢ ጥያቄ በመሆኑ የሐረሪ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሐዲድ) መመስረት አስፈልጋል።

II ዓላማ

1) የሐረሪን ሕዝብ በኦብዮታዊ ዲሞክራሲያዊና ልማታዊ አስተሳሰብ አንድነት በማሰባሰብ መንካራ መሪ ፓርቲ መመስረት

1. የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ መብት ማስከበርና በክልሉ የስልጣን ባለቤት እንዲሆን መታገል
2. በተለያዩ ሀገሪቱ ክልሎችና በመላው አለም የተበታተኑ ሐረሪዎችን በማሰባሰብ እና በማደራጀት በክልሉ ፓለቲካዊ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች ተሳታፊና ተጠቃሚ ማድረግ
3. በኢፌድሪ ህገመንግስት የተደነገጉ የግልና የቡድን መብቶች እንዲከበርና የህዝቦች እኩልነትና ተጠቃሚነት እንዲረጋገጥ መታገል እና የህግ የበላይነት እንዲረጋገጥ መታገል ።
4. ስር የሰደደውን ድህነት ደረጃ በደረጃ በመቅረፍና ፈጣን ልማትን በማረጋገጥ በክልሉ መልካም አስተዳደር እንዲሰፍን መታገል
5. የነፃ ገበያ ስርአት እንዲጎለብትና የልማት ፓሊሲ ስትራቴጂዎችን በአግባቡ በመተግበር በክልሉ የተሻለ የልማት ውጤት ለማስመዘገብ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ፣ የግል ባለሀብቱንና መላውን ሕብረተሰብ በአግባቡ አቀናጅቶ መምራት
6. ልማታዊ ኦብዮታዊና ዲሞክራሲያዊ የፓለቲካ ስርአት እንዲሰፍን መታገል
7. በክልሉ የሚኖሩ ብሔር ብሔረሰቦች መብታቸው ተከብሮ በሰላም እና በመቻቻል ተባብረው በጋራ ክልላቸውን የሚያለሙበት የሚሳተፉበትና ተጠቃሚ የሚሆኑበት ሁኔታ ማመቻቸት
8. የዲሞክራሲ ስርአት ግንባታ በማጠናከር ሕዝቡ የሚሳተፍባቸውን የተለያዩ የሞያና የሲቪክ ማህበራትን በማደራጀት ዲሞክራሲያዊ ተቋሚትን ማስፋፋት
9. ህብረተሰቡ የመልካም አስተዳደር ተጠቃሚ እንዲሆን ዝቅተኛ የአስተዳደር እርከኖች በማቋቋም የአገልግሎት አሰጣጥ ስርአት በአግባቡ እንዲሰጥ ማድረግ ።

የፓለቲካ ፕሮግራም

1. የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ መብት ተጠብቆ በክልሉ ራሱን በራሱ እንዲያስተዳድር የራሱን እድል በራሱ የመወሰን መብት እስከ መገንጠል መብታቸው እንዲከበር መታገል
2. ባለፉት ገዢ መደቦች ሐረሪዎች ከትውልድ ቀየሰቸው በመፈናቀል በመላው አለም የተበታተኑትን ወደ ክልላቸው ተመልሰው ክልሉንና ሀገሪቱን እንዲያለሙና እንዲሳተፉ በማድረግ የህዝቡ ፍልስጥ እንዲቀንስ ማድረግ ::
3. የሐረሪ ህዝብ ቋንቋውን ታሪኩን እና ባህሉን እንዲያደብርና ቅርሱን በመንከባከብና በመጠበቅ ከትውልድ ወደ ትውልድ እንዲ ተላለፍ ለማድረግና የሀረሪ ቋንቋ የክልሉ የስራ ቋንቋ እንሲሆን ማድረግ
4. የህዝቦች ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲከበሩና ሕዝቦች ሀሳባቸውን ያለተፅዕ መግለፅና ማራመድ እንዲችሉ መታገል
5. ልማታዊና አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ አስተሳሰብ ልዕልና እንዲያገኝ ለህብረተሰቡ ተከታታይነት ያለው የፓለቲካ አቅም ግንባታ በመሰጠት ልማታዊና ዲሞክራሲያዊ አብዮታዊ ፖለቲካዊ ኢኮኖሚ እንዲመጣ መታገል
6. አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ መስመር ከሚከተሉት ድርጅቶች ጋር ያለውን ግንኙነት በማጠናከር ከተቃዋሚ ፓርቲዎች ጋር በጋራ ጉዳይ ላይ በመወያየት በጋራ አብሮ መስራት::
7. የህዝቡን የስልጣን ባለቤትነት በማረጋገጥ ህዝቡ ቀጥተኛ ተሳታፊ በማድረግ የታችኛ ው የሰልጣን እርከን ወደ ታችኛው እንዲዘረጋ ማድረግ
8. በህዝቦች እኩልነትና በመፈቃቀድ የተመሰረተውን የኢትዮጵያን ህዝብ አንድነት በማጠናከርና የህግ የበላይነት እንዲሰፍን ማድረግ
9. የጥገኝነት የፓለቲካ ኢኮኖሚን ለመናድ ጥገኞችን መሸከም የማይችል የፓለቲካ ኢኮኖሚ እንዲመጣ የሞትሽረት ትግል ማድረግ ::

የኢኮኖሚ ፕሮግራም

1. የነፃ ገበያ ኢኮኖሚ ስርአት በህብረሰብ ተሳትፎ ህዝቡን ተጠቃሚ ማድረግ
2. የኢንዱስትሪና የከተማልማት ፓሊሲና ስትራቴጂ በክልሉ ተጨባጭ ሁኔታ በስራ ላይ እንዲል ማድረግ

3. የክልሉ የኢንቨስትመንት ፓሊሲ በመተግበር በክልሉ እምቅ የኢኮኖሚ ሀብቶች በማጥናት የግል ባለሀብቱ በሰፊ እንዲሳተፉና ክልሉን እንዲለማ ማመቻቸት
4. የክልሉ ባህላዊ ቅርሶችን በመጠበቅና በመጠገን የክልሉ የቱሪዝም ፓሊሲ በመንደፍ የክልሉን ልማት ማሳደግ
5. የዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ያለውን የህብረተሰብ ክፍል ለማሳደግ የጥቃቅንና አነስኛ ንግድ በማስፋፋት የብድር ተቋማትና የህብረት ስራ ማህበራትን በማስፋፋት ባህላዊ እድገታት ውጤቶችን እንዲስፋፋ ማድረግ
6. የተፈጥሮ ማዕድናት እምቅ ሀብት በዝርዝር በማጥናት ለክልሉ ልማት በአግባቡ እንዲውል ማድረግ
7. የክልሉን ልማት ለማፋጠን የመሰረተልማት አቅርቦትን በማሻሻል የከተማ መልካም አስተዳደር ፕሮግራምና የተቀናጀ የከተማ ልማት ፕሮግራምን በስራ ላይ ማዋል
8. የመንግስት የታክስ መሰረትን በማስፋት ህጋዊ ንግድ እንቅስቃሴን በማበረታት ህገወጥ ንግድና ኮትሮባንድን መከላከል ::

ማህበራዊ ፕሮግራም

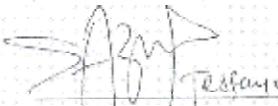
1. የሐረሪ ህዝብን ባህልና ታሪክ በአግባቡ እንዲጠበቅና እንዲዳብር ማድረግ::
2. የሐረሪ ሕዝብ በአፍ መፍቻ ቋንቋው የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት እንዲሰጥና ሐረሪኛ በሁሉም ት/ቤቶች እንዲማሩ ማድረግ::
3. የአቅም ግንባታና የትምህርት ፓሊሲን በአግባቡ በስራ ላይ ማዋል
4. የጤና አጠባበቅ ፓሊሲን በአግባቡ በስራ ላይ ማዋል
5. የማህበራዊ ጠንቆችን በመከላከልና ለመቀነስ የሚያስችል ፓሊሲና ፕሮግራም መንደፍ
6. የወጣቶችና የሴቶች የስፓርት ፓሊሲን በክልሉ ተጨባጭ ሁኔታ አገናዝቦ በስራ ላይ ማዋል::

ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ
የፖለቲካ ፓርቲዎች ምዝገባ ጽሕፈት ቤት

የምስክር ወረቀት

ስለ ፖለቲካ ፓርቲዎች ምዝገባ በወጣው አዋጅ ቁጥር 46/1985(እንደተሻሻለ) ለብሔራዊ የምርጫ ቦርድ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ይህ የ_____ ደብረ _____ የፖለቲካ ፓርቲ የምዝገባና የሕጋዊ ሰውነት መረጃ ለ_____ የብሪሪ ዲሞክራሲያዊ ጸርጅት _____ ዛሬ ከተማ ሀይሌማርያም ቀን ስህ _____ ሁለት _____ ዓ.ም. ተሰጥቶታል።

ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ
የፖለቲካ ፓርቲዎች ምዝገባ
ጽሕፈት ቤት ኃላፊ

ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ
ለፖ ምዝገባ